

76 *Tract. de principatu, &c.*
mine corpus, sanguisque Christi
sumptum est, quod fuit nostræ
salutis prerium. Sexto, quia istud
corpus surrecturum erat paulo
post mortem, assumptumque in
cælo collocandum supra omnem
puram creaturam, dicente Hu-
gone Victorino lib. 3. erudit.
Theolog. cap. 125. quod sine do-
lore mortis obiit, quodque cum
corpore in cælo vivit, & ad dex-
teram Filii singulariter sedet.
Pfalmista testante: Adstirit Re-
gina a dextris tuis in vestitu de-
aurato circumdata varietate: igitur
Virgineum corpus fuit unde-
quaque perfectissimum, & statim
ac organizatum, fuit creata per-
fectissima anima immaculatæ crea-
turæ.

SE-

SECTIO III.

An possit Deus creare animam ra-
tionalem extra corpus ultimo,
& perfecte organizatum?

§. I.

An possit Deus ut Aurbor na-
turæ creare animam rationa-
lem extra corpus ultimo
organizatum.

50. **N**ON intendimus hic in-
nodari circa varia apud
Philosophos in hoc puncto tra-
ctata; ideoque omittimus: an
possit Deus miraculose produ-
cere, vel conservare formas ma-
teriales extra materiam? Tum
quia etiam negantes, formas ma-
teriales esse quid substantiale, sed

D 3 asse-

asserentes, tantum esse modificationem quamdam particularum materiæ particulari harmonia, ac ratione conjunctarum, quæ neque Divinitus ab eis separata existere potest (ut videre est apud Toscam tract. 3. physic. general. lib. 1. cap. 3. propositione 48. num. 2.) diversimode sentiunt de anima rationali. Defendentes, formam materialem esse quid absolute substantiale, communiter defendunt, posse Deum illam saltem conservare extra materiam, paritate formarum accidentalium Eucharistiæ, sed simul dicunt, non posse Deum absque miraculo istud facere, cum majorem connexionem habeat forma materialis cum materia, vel saltem tantam, quantum quantitas, & accidentia.

51. Præterea: non investigamus:

mus: an possit materia privari omni forma substantiali? Quia nec supernaturaliter posse, defendunt Thomistæ consequenter ad sua principia de existentia materiæ per existentiam formæ. E contra posse privari omni forma, non vero naturaliter, sed miraculo interveniente, defendunt Scotistæ cum Subtili Doctore, & plurimi ex Nostris, quamvis in hac privatione judicent, non intervenire miraculum quoad substantiam, seu secundum positivum; sed tantum quoad modum, & secundum negativum, ideoque materiam conservari per eandem actionem, per quam fuit creata, tantumque intervenire miraculum in conservatione materiæ, non intrinsece secundum se spectatæ, sed tantum consideratæ in his cir-

D 4 cum-

cumstantiis, & reduplicative sumptæ, in quibus debetur ipsi aliqua forma. Alii vero, ut fufe Pater Augustinus Laurentius Lufitanus in cursu philosophico tom. 4. tract. 1. disp. 2. sect. 2. defendit, materiam posse existere naturaliter absque omni forma substantiali, & respondet probabiliter argumentis contrariis, ibique num. 140. hæc habet: *respondeo 1. non esse adeo certum, animam non posse primo produci extra corpus: intelligit naturaliter: nam respondet ad hanc urgentiam: anima rationalis non producit naturaliter absque materia: ergo neque materia poterit naturaliter sine omni forma existere. Quare.*

52. Sit nostra conclusio: probabiliter nullum interuenit miraculum in creatione animæ rationalis.

tionalis extra corpus ultimo organizatum, ita ut Deus creet animam rationalem propter exigentiam corporis, illam tamen primo producat extra corpus, & in eodem ipsissimo instanti productionis infundat in ipsum corpus. Probatur singillatim assertio: non repugnat ex parte animæ: quia anima rationalis naturaliter existit a corpore separata, & naturaliter separatur a corpore, cum nobiliores operationes separata sortiatur; sed non repugnat ex parte corporis: ergo ex nullo capite repugnat. Probatur minor: non repugnat ex parte corporis, quia materia; non ex parte corporis, quia organici; sed neque quia ultimo organici, siue exigentis animam pro forma: ergo ex nullo capite repugnat. Probatur prima pars

antecedentis tripartiti : semper ac materia est completa cum aliqua forma, naturaliter existit, in omni Schola; sed corpus in hoc sistemate existit, vel cum forma embrionis, vel corporeitatis, vel aliqua alia materiali consistente in particularum feminalium harmonia: ergo corpus illud substantiale naturaliter existit.

53. Probatur secunda pars: corpus organicum in tantum naturaliter existit, in quantum organizationes gaudent forma proportionata, a qua radidentur; sed organizationes corporis usque ad ultimum gradum exigentiæ, proportionaliter radidentur a forma corporeitatis, vel embrionis, vel alia simili materiali; sicut dispositiones vitæ usque ad ultimum gradum vitæ sufficienterra-

di-

dicantur a forma vitali: ergo corpus quia organicum, & ultimo organicum naturaliter existit sine anima rationali. Robotatur: exigentia, & ordo fundatur in indigentia, & dependentia ita ut si unum esse sine alio, contradictionem involvat; non possit hæc exigentia nec divinitus vinci, si superet vires naturæ, solum per miraculum, & si vires naturæ non superet, potest naturaliter vinci; sed istiusmodi est exigentia corporis ultimo completi ad animam rationalem: ergo potest naturaliter evenire. Explicatur: ordo, & exigentia corporis ultimo dispositi ad animam rationalem non est exigentia modi cum extremis, non est exigentia tamquam cum causa, non est exigentia tamquam cum complemento: ergo quam-

vis sit exigentia, non est unde naturæ repugnet ejus violentio.

54. Neque dicas primo: esse exigentiam ad animam tamquam ad perfectius ejus complementum: nam contra: vel materia appetat æqualiter omnes formas, vel inæqualiter, appetendo magis perfectiores, æque naturaliter existit cum perfecta, ac cum minus perfecta, quia quælibet forma est naturale sufficiens materiæ complementum: ergo quod exigat animam perfectiorem, non tollit quo minus naturaliter existat, si existit cum alia forma: ergo quamvis corpus organicum ratione dispositionum exigat animam rationalem, non indiget anima rationali ad sui naturalem existentiam; sicut quamvis aqua existat sine actuali frigiditate

tate quam exigit, & grave extra centrum, non impedit, quominus naturaliter existat: quia hujusmodi exigentiæ terminus non infert indigentiam in aqua, & gravi ad sui naturalem exigentiam: quia sunt termini; non tamen requisiti a natura, ut alii, ad naturalem exigentiam. Neque replices: quod quamvis exigentia ignis ad comburendum sit ad terminum, sine quo naturaliter existit ignis; tamen combustionem negatam igni Babylónico, constat, fuisse miraculum: ergo similiter negatio infusionis animæ in corpus erit supernaturalis, quamvis non indigeat corpus anima ad naturaliter existendum: ergo similiter, quamvis corpus organicum existat naturaliter sine anima, erit negatio animæ miraculosa.

55. Respondeo : quod sicut ignis Babylonice naturaliter existit sine combustione, quam exigit, ita corpus naturaliter existit sine anima, quam exigit, ideoque miraculum non consistit in conservatione ignis Babylonici, sed in non combustione. Hic reclamationes : ergo miraculum stat in negatione animæ rationalis, & unionis ad corpus. Nego consequentiam : quia actio solum potest egredi ab agente, sicut illa combustio ab illo igne, & tota natura petit, ut causa physica necessaria debite applicata necessario naturaliter operetur, aut exigentia corporis est de linea morali, quatenus movet Deum ad creationem animæ, & infusionem in corpus, & media creatione ad infusionem animæ rationalis exigit unionem; apud

apud defendentes unionem distinctam. Unde si combustio esset necessario physice ab alio agente, & ignis tantum exigeret fieri ab alio, sicut exigit corpus, creari a solo Deo animam rationalem, nullum miraculum intervenisset in negatione combustionis: verum est quod corpus producit unionem, quam exigit; sed cum solum exigat producere ad infusionem animæ, dum anima non infunditur, non violatur ejus proxima completa exigentia.

56. Roborantur hæc : in casu figurato in eodem instanti, in quo creatur anima extra corpus, infunditur in corpus : ergo numquam verificatur, quod corpus existat in aliquo instanti reali sine termino suæ exigentia: ergo quamvis creare animam ratio-

tionalem extra corpus esset per se miraculum, nullum est miraculum in prædicto casu. Declaratur: quamvis ignis non posset esse sine combustione, nisi miraculose; nullum intervenit miraculum, si in eodem instanti reali, in quo applicatur, comburit: ergo quamvis negatio exigentiæ corporis esset miraculosa, non est miraculum in figurato casu. Roboratur: negatio alicujus termini exigentiæ, quæ non potest esse naturalis per longum tempus, est naturalis ad breve tempus: sic exigentia lapidis in aere per longum tempus superaret vim agentium naturalium; & non superat per breve tempus: ergo sine controversia non est contra exigentiam corporis ultimo existentis animam creatio animæ extra corpus, quando nec per

per breve tempus spoliatur anima rationali, quam exigit.

57. Unde liquido claret, in nulla schola esse miraculosam creationem animæ ita figuratam. Non apud Thomistas: quia non privatur materia forma substantiali. Non apud Atomistas: quia non privatur materia harmonica partium conventionem. Non apud Schotistas, quia non privatur materia forma corporeitatis. Non apud Nostros: quia in nullo instanti intelligitur materia sine forma: ergo in omni sententia potest creari anima rationalis extra corpus ultimo completum, & in eodem instanti reali absque miraculo infundi. Sed cum difficillime intelligatur, quomodo hoc evenire possit in unico instanti reali, sit.

§. II.

Quomodo in unico instanti reali possit anima rationalis creari extra corpus, & in eodem instanti reali infundi?

58. **S**uppono primo cum communi Philosophorum : inter causam, & effectum dari prioritatem naturæ, & posterioritatem, quæ nullo modo est confundenda nec cum prioritate rationis, quæ reperitur interdum inter prædicata sola ratione distincta, quando unum concipitur ut radix alterius; ut cum rationale dicitur prius admirativo, & admirativum risibili: quia cum hic non interveniat realis causalitas, nec intervenit nisi prioritas rationis. Nec confunden-

denda est cum prioritate temporis, vi cuius unum extremum existit in instanti; in quo nondum existit aliud postea exiturum: quia prioritas, & posterioritas naturæ accidit in unico instanti indivisibili; sed ut verificetur prioritas, & posterioritas, dantur signa naturæ priora, & posteriora.

59. Suppono secundo: dari posse in eodem instanti, non duotantum, sed tria, vel plura signa naturæ, si nimirum, detur series plurium causarum, & effectuum v. g. in eodem instanti datur primo signum, quo Deus est natura prior Angelo. Secundo signum, quo Angelus est prior sua potentia intellectiva. Tertio signum, quo intellectus Angeli prior est intellectu. Quarto signum, quo intellectio est prior amo-

amore, &c. Suppono unde tertio: signum prius nil esse aliud quam actum primum Causæ; seu causam in actu primo proximo: signum posterius nil proinde esse aliud quam effectum a Causa dependentem. Hinc signa ista non sunt instantia temporis, nec partes alicujus instantis; sed signum prius adæquate identificatur cum Complexo ex virtute causæ, & prærequisitis ad causandum; signum autem posterius cum causalitate, & effectu.

60. Unde colligitur, distinctionem hujusmodi signorum, & prioritatem naturæ nec esse vanam speculationem, nec esse opus rationis, sed quid omnino reale: nam independenter a nostris conceptibus datur in eodem instanti dependentia effectus a causa, & independentia causæ ab effectu;

Et: datur etiam distinctio inter actum primum, & secundum, sive inter causam cum prærequisitis ad agendum, & effectum inde, & inde profluentem. Fateor, sæpe a nobis apprehendi prioritatem naturæ instar prioritatis temporis, & signa prius, & posterius considerari instar partium ejusdem instantis, quæ de causa interdum appellantur instantia naturæ, & instantia rationis; sed aliud est apprehendere instar, aliud judicare, vel attribuire: apprehendimus enim Angelum instar alati Juvenis, nec tamen illi corporeitatem attribuimus.

61. Suppono quarto: quod hæc prioritas, & posterioritas naturæ proprie dicta solum convenit causis respectu effectuum, in quos influunt physice, vel mo-
ra-

94 *Tract. de principatū, &c.*
raliter. Probatum ex Aristotele
3. metaphysicorum cap. 11. di-
cente; *illa esse natura priora*
aliis, quæ ejusmodi sunt, ut si-
ne aliis esse possint (intellige)
ut causis, non autem sine illis, alia.
Seu aliis terminis, prioritas na-
turæ nil est aliud, quam in-
dependentia non mutua unius
ab alio tamquam a causa: si-
militer ex adverso posterioritas
naturæ; sed istiusmodi prioritas
& posterioritas solum convenit
causis respectu effectuum, & ef-
fectibus respectu causarum: er-
go prioritas, & posterioritas na-
turæ proprie dicta solum conve-
nit causis, & effectibus. Ideo
non invenitur in Processionibus
Divinis, licet detur prioritas ori-
ginis, non tamen naturæ: quia
non datur ibi causalitas, nec de-
pendentia proprie talis; quæ re-
qui-

Disp. I. Sect. III. 95
quit distinctionem naturarum.
Quamobrem naturaliter de ma-
teriali se habet prioritas tempo-
ris, licet sæpe detur ex pecu-
liari conditione plurium causa-
rum.

62. Nihil enim prohibet ex
terminis, causam esse vere cau-
sam, & non mutuo independen-
tem ab effectu, quamvis illum
producat in primo instanti, quo
ipsa existit, atque adeo nihil
prohibet, dari tunc quidquid
requirit prioritas naturæ: sic Sol
in primo instanti suæ existentia
lucem produxit, Angelus intel-
lectionem, & amorem. Suppo-
no quinto: unionem humanam
spectare ad signum posterius,
cum sit terminus generationis sal-
tem *quo*, & immediatus. Utrum
autem anima rationalis sit prior
natura unione? Non est magni
mo-

momenti apud defendentes unionem distinctam, si ista prioritas requiratur in subjecto merae informationis saltem partiali. Nihil ergo (inquit Pater Lozada in physic. tractatu 1. disp. 6. » cap. 5. num. 17.) *nihil* ergo » prohibet unionem esse in materia, uti in subjecto informationis partiali, & sustentationis totali, simulque esse in forma, ut in alio partiali subjecto informationis. Atque ita » unio considerari potest, tum » prout est causalitas formæ in » compositum, tum prout est » quædam forma ipsius formæ, » quacum constituit quoddam totum, nempe denominationem » actualiter informantis materiam, cujus denominationis » ipsa unio est præcipua differentia physica *distinctiva*.

63. Ita-

63. Itaque sive non adstruatur unio distincta, sive unio distincta entitative materialis respiciens animam rationalem velut terminum pure intrinsecum, vel ut subjectum saltem partiale informationis, sive solum sit prior, aut posterior in subsistendi consequentia, & tantum prioritate logica, sive actio generativa substantiæ sit distincta ab alteratione, sive non, & sive sit motus successivus, sive instantaneus, ut probat Aristoteles 5. Physicorum cap. 1. & 2. nihil prohibet, stando rerum naturis, quod anima rationalis creetur extra corpus ultimo organizatum, & quod in eodem instanti informetur istud ab anima.

64. Nec te deterreant contradictoria apparentia, quæ evenire possent, si in eodem instan-

E ti

ti detur corpus cum anima, & sine anima, intelligatur rationale, & non rationale: nam *non*, & exclusio intelligitur tantum in signo præcissivo, ut tenet communis sententia defendens, materiam appetere appetitu desiderii formam pro instanti, quo illam habet. Et probant: quia pro signo priori intelligitur materia procurans formam, atque in eam tendens, ut sit, sive ut acquiratur, movetque Deum, ut formam tribuat, & forma, quæ pro posteriori existit, existit ad exigentiam appetitus præsuppositi, a quo vage infertur, vel causatur, vel physice, si forma sit materialis, vel moraliter, si forma sit spiritualis; sed appetitus huiusmodi non est gaudii aut amoris stricti: ergo est desiderium. Nec obstat, quod

in signo priori non detur absentia positiva formæ pro posteriori existentis, sufficit absentia præcissiva, sicut in eodem instanti, quo Justus desiderat augmentum gratiæ, ut Deo sit conjunctior, gratiam obtinet in præmium desiderii ipsius.

65. His ex Philosophis fere ad litteram delibatis, perspicuum manet, nullam inferri violentiam naturæ in creatione animæ extra corpus ultimo organizatum, & ad exigentiam illius moventis Deum ad istam creationem in ipsomet instanti infundi, & evadere compositum. Tu vero oppones: quod licet non inveniatur repugnantia, omnia hæc fieri in unico instanti, cum omnes defendant, hoc defacto semper evenire in omni productione sive physica, sive

morali, & quidem in unico instanti, constanti tantummodo signis prioribus natura, naturaque posterioribus. At quod inintelligibile est, quomodo anima creata extra corpus localiter, sive praesentialiter moveatur de loco, in quo creata est, ad corpus ipsum, cui unitur, & quod informat? Nam cum hoc ex terminis indicet motum localem, infert pariter motum successivum de termino a quo ad terminum ad quem; quod in eodem instanti non posse saltem naturaliter evenire, videtur sanctum, & inconcussum apud Philosophos. Ut hoc discutiamus, sit.

§. III.

§. III.

An possit anima creata extra corpus in unico tantum instanti, in quo creatur, naturaliter uniri corpori?

66. **L**icet aliquis posset defendere, animam posse creari intra corpus, tantum intra penetrative, & non informativè, non producta in signo creationis animæ unionè, ut hanc evaderet difficultatem, non sequor hanc viam. Primo: quia tenebar satisfacere negantibus unionem distinctam, ponentibusque in sola simultate formæ & materiæ compositum. Secundo: cum introducatur anima in corpus mediâ unionè, non poterat intelligi facile forma in materia,

ria, sine unione, stando rerum naturis. Quamobrem ad explicandam nobis difficilem intellectui viam, semper judicantibus motus instantaneos instar successorum, accingor. Præcipue cum motus conveniat etiam actioni instantaneæ. Suppono ergo primo: hic nos non agere de motu locali corporum gravium, & levium: nam anima rationalis extra corpus creata, cum non sit corpus, nequit moveri ut corpus; ideoque superfedemus gravioribus quæstionibus exagitatiss a Physicis, ubi agunt de corpore naturali quatenus mobili, de istius motus proprietatibus, de velocitate, & tarditate, & de aliis vere arduis quæstionibus.

67. Suppono jam secundo: cum Eximio lib. 6. de anima. cap. 2. num. 8. animam separatam

tam habere virtutem se movendi localiter. Primo: quia in corpore talem virtutem possidet, corporique communicat: ergo & separata. Secundo: quia animæ rationales possunt sociatim vivere; hoc enim est proprium rationalium: ergo & possunt mutare loca; alias perpetuo starent in uno loco, quod est imperfectio. Tertio: quia anima Christi descendit ad inferos; & animæ Justorum ascendunt ad Cœlos, qui est motus localis: quamvis enim dicatur Lucæ 16. quod Mendicus portatus sit ab Angelo in sinum Abrahæ, non negat propria virtute motum; sed hominis gratia ductum fuisse ab Angelo. Quod attinet ad damnatorum animas, deportantur in gehennam a dæmonibus, hoc est, quia inviti, & reluctantes deportentur.

68. Pergit Eximius: *alia vero hic restabat quæstio, quomodo anima moveatur, trans-eundo ne ab extremo ad extremum sine medio? In instanti ne an in tempore? Sed quæstio communis est in Angelis, & ideo in suum locum relinquenda.* Et in nota marginali mittit Lectorem ad lib. 4. de Angelis a cap. 18. Idem tenet Augustinus Laurentius in suo Tractatu de anima in fine. Igitur, qui motus naturalis localis fuerit in Angelo, ipse adscribendus est animæ separatae; si quis supernaturalis in Angelo, erit in anima miraculosus.

69. Suppono tertio: in dicto cap. 18. Eximium defensare tamquam probabile rationibus ibi videndis, *posse Angelum transire ab uno loco ad distantem sine*

ne transitu per medium. In cap. sequenti 19. iudicat probabilius non posse; & non convictus rationibus, concludit his verbis: *quapropter, licet neutra efficaciter probetur, & prior probabiliter defendi possit, nihilominus prima &c.* ergo ex mente Eximii est probabile, posse Angelum transire ab uno loco ad distantem sine transitu per medium, ac per consequens, animam separatam, cum ejus motus localis assimiletur motui locali Angelorum. Argumentis factis pro negativa satisfacit in 2. & fatetur se pro negativa stare non ob rationes, sed ob conjecturas, & ut facilius percipiatur. Postea in cap. 21. super quæstione: *utrum in instanti possit Angelus locum mutare?* Respondet, posse acquirendo totum

unum locum, & deserendo totum alium. Hanc assertionem vocat communem cum Alberto 13. disp. 37. art. 23. & 24. & aliis primis Doctoribus, & inter alias rationes hanc expendit num. 4. *mutatio*, quæ fit tota simul, fieri debet in instanti indivisibili, sed Angelus, si vult, mutat totum locum simul: ergo per mutationem indivisibilem quoad successionem, idest simul totam factam: ergo in *instanti*. Sed cum in hoc capite solum ageret de mutatione locali Angeli a loco in locum proximum, in cap. 22. agit: Utrum ad locum etiam remotum possit in uno instanti Angelus transire? Ubi hæc habet: *de loco* autem remoto superest aliqua controversia, quæ dupliciter tractari

ri potest. Primo: supponendo sententiam asserentem, posse Angelum transire ad distantem locum, non existendo in medio; & sic non est dubium, quin possit Angelus in instanti transire ad distantem locum, sicut potest ad propinquum: quia rationes factæ æque procedunt, & quia medium nihil impedit, juxta illam sententiam, & perinde reputatur, ac si *non esset*.
 70. Difficultas ergo est: contingendo medium, & extremum, posset nihilominus in instanti transire ab uno extremo ad extremum per medium. Et n. 4. inquit: *in hoc* ergo sensu est 1. opinio affirmans, posse Angelum in uno instanti transire ab extremo ad extremum per medium. Ita tenet

„ net Albertus in 1. dist. 37.
 „ art. 23. Major dist. 2. quæst.
 „ 7. Gregorius dist. 6. q. 3. art.
 „ 2. Marfilius in 2. q. 7. art. 3.
 „ & Enricus quodlibeto 13. q. 7.
 „ fundamentum eorum est: quia
 „ Angelus mutatur ab extremo
 „ ad extremum per medium si-
 „ ne resistantia medii: ergo mu-
 „ tari potest in instanti, si ve-
 „ lit. Probatur consequentia:
 „ quia simili ratione probat Phi-
 „ losophus 4. Physicorum, quod
 „ si corpus movetur per vacuum,
 „ movetur in *instanti*. Hacten-
 „ us Eximius: unde vides unum
 „ legitimum discursum: anima se-
 „ parata movetur, sicut Angelus,
 „ atqui est probabile, Angelum
 „ naturaliter moveri in unico in-
 „ stanti ad locum etiam remotum:
 „ Tum quia probabile est, Ange-
 „ lum transire a loco ad locum
 re-

remotum, non transeundo per
 medium: tum quia probabile est,
 transire in instanti, si transeat per
 medium: quia transit sine resi-
 stentia medii: ergo probabile est,
 animam separatam posse natura-
 liter in unico instanti creari in
 loco remoto extra corpus, & in
 ipsomet instanti in corpus infun-
 di. Videatur Eximius citatus,
 ubi plena manu dat fundamen-
 ta ad istas opiniones. Et cum
 negotium nostrum non sit defen-
 dere unam, vel alteram opinio-
 nem, sed stabilire, quod a ne-
 mine negatur, nempe, proba-
 bile esse tam ab extrinseco, quam
 ab intrinseco, posse hoc natura-
 liter in instanti evenire, quod
 conamur, peragimus.

71. Nec dicas: quod objicit
 sibi Eximius cap. 21. n. 5. An-
 gelum tunc casus, nec in termi-

no a quo, nec in termino ad quem mutari, sed in utriusque successione; quod sumitur ex Divo Thoma in 1. dist. 37. q. 4. art. 1. ad 3. & sequitur Capreolus: ad quod respondet: *Dixi* autem
 „ ibi non esse successionem in
 „ duratione, quia inter terminos dici potest esse quædam successio, quatenus ad acquisitionem unius amittitur alius; illa tamen in instanti fit, sicut inter generationem, & corruptionem contingit: quia idem instans inceptions unius termini est primum non esse alterius; vel e contrario, ultimo esse termini a quo immediate succedit acquisitio termini ad quem. Unde claret, quod ut intelligatur Angelus, & anima separata in loco, in quo creatur, & in loco ad quem transit,

fit, non requiruntur duo instantia temporis, sed sufficiunt duo instantia Angelica, & in anima rationali duo instantia quasi Angelica.

„ 72. Audiatur iterum Eximus cap. 22. num. 10. ubi asserit juxta sententiam Divi Thomæ ac Thomistarum, posse Angelum plura loca successive mutare, & per medium ad distantem transire in pluribus instantibus Angelicis: quia cum Angelus non fatigetur, aut laxetur in his mutationibus, & fiat hæc mutatio tota simul absque ulla resistantia, possitque simul dimittere totum locum A, & alium propinquum simul totum acquirere, propter eandem rationem, potest per aliam mutationem similem ad
 „ ter-

„ tertium locum transire, & ab
 „ illo subito transire ad *quar-*
tum. Unde sic probat: quali-
 bet illarum mutationum fit to-
 ta simul: ergo fit in instanti.
 Numero 11. prope medium,
 ait, quod idem modus duratio-
 nis, & successionis inveniri de-
 bet in operationibus indivisibi-
 libus intellectus, & voluntatis
 Angelicæ, ac in mutationibus
 localibus; atqui Angelus intelli-
 git, & vult in unico instanti
 temporis, & pluribus instanti-
 bus Angelicis: ergo etiam loca-
 liter movetur in unico instanti
 reali durationis.

73. Si autem dicas: hoc esse
 inintelligibile, audiatur iterum
 Eximius cap. 21. num. 3. cum
 Scoto quæst. 12. *quomodo* ergo
 „ secundum quendam naturæ or-
 „ dinem dici potest, prius na-

„ tu-

„ tura occupare partem proxi-
 „ mam, quam remotam, non
 „ tamen prius duratione: quia
 „ in eodem instanti, quo intrat
 „ priorem partem, quasi transit
 „ ad aliam: quia nulla est re-
 „ pugnantia, nec moræ neces-
 „ sitas. Quod recte confirmatur
 „ exemplo animæ rationalis, quæ
 „ in generatione hominis simul
 „ incipit esse in corpore exten-
 „ so, & in morte hominis si-
 „ mul definit totum, & omnes
 „ partes, quas immediate, an-
 „ te illud instans informabat.
 „ Ita ergo cum proportionem di-
 „ cendum est de Angelo, & ita
 „ in hoc fundamento non dis-
 „ crepant Thomistæ a cæteris
 „ Theologis, ut aperte colligi-
 „ tur a D. Thoma dicta quæst.
 „ 53. art. 1. & 2. & in 1. dist.
 „ 37. q. 4. art. 2. igitur liqui-
 dum

dum manet, esse probabile, animam creatam extra corpus in unico tantum instanti, in quo creatur, posse naturaliter uniri corpori. Roboratur ex illo Job cap. 21. vers. 13. loquentis de peccatoribus: *ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Neque obijcias illa verba Lucæ 16. vers. 26. dicta ab Abraham Diviti Epuloni: *& in his omnibus inter nos, & vos chaos magnum firmatum est: ut hi, qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde huc transmeare.* Audi P. Joannem Maldonatum commentariis in Lucam: *Chaos Græce Hiatus: Quid autem hiatus ille esset, quæri solet. Plerique non loci intervallum, sed conditionis immutabilem firmitatem significari*

ficari putant. Ita Ambrosius, & Augustinus, Chrysostomus, Beda, Theophylactus, & Euthymius. Probabilis opinio: nam siquidem de loci distantia ageretur, nullus tam procul locus est, ex quo non posset anima, præsertim, quæ spiritus est, ad locum, ubi dives erat, permeare.

S E C T I O I V.

An anima B. Virginis fuerit extra corpus creata?

§. I.

Probabile est, animam Virginis fuisse creatam extra corpus.

74. **H**actenus probata non repugnantia non modo
su-

supernaturali, imo nec naturali, gradum facimus ad stabiliendum, hoc ita evenisse de facto in mirabili Virginis Immaculata Conceptione. Propter quod, suppono primo: quod supposita fide, vel Ecclesie doctrina, sapientis est indagare modum ad veritatem illam declarandam congruentem, & concordem cum philosophia, Mathesi, vel alia qualibet scientia, aut arte, cum qua materia veritatis edoctae connexionem, & dependentiam habet. Et hac methodo usi sunt hucusque Theologi Ecclesia ipsa vehementer approbante, ita ut veritas inimpugnabilis, & firma maneat; sed totus labor Doctorum versetur circa illam scientificè declarandam.

75. Sic in Ineffabili Trinitatis arcano supposita veritate de

com-

communicabilitate Naturæ, & incommunicabilitate personæ, ad hoc declarandum, & concordandum cum philosophia, excogitarunt alii distinctionem virtua-lem; alii cum sola distinctione in tertio; alii cum sola distinctione rationis; alii in quodam complexo perfectionis, & eminentia; alii cum distinctione formali ex natura rei declarant, & concordant Fidem cum Dialectica. Similiter, quia fide credimus, secundam Personam esse filium, & non Tertiam, Theologia laborat in applicanda definitione Aristotelica, vel alia philosophica generationis viventium secundæ Personæ, & excludenda a Tertia. Et ille iudicatur felicior, qui regulis communioribus, & planioribus explicat Ecclesie doctrinam. Simili-

ter

ter quia fide constat, Verbum
assumpsisse naturam humanam,
& non Personam, insudarunt
Theologi, & Philosophi in assi-
gnando subsistentiæ constitutivo.
Alii in negativo; alii in positi-
vo, vel modali, vel absoluto,
iste in individuatione naturæ, il-
le in unione constitutum sub-
sistentiæ collocarunt: ut philoso-
phia deserviret claritati, & lu-
mini fidei.

76. Quamobrem modo non
disputamus, sed plane supponi-
mus duas veritates; alteram de
fide; fidei proximam alteram;
nimirum, omnes descendentes ab
Adamo ex naturali propagatio-
ne contrahere peccatum origina-
le, & simul Beatissimam Virgi-
nem MARIAM descendere ab
Adamo per naturalem propaga-
tionem. Alia veritas est, quod

Beata Virgo non contraxit ori-
ginale peccatum. Nec fuit in-
tentio Concilii Tridentini illam
comprehendere in universali re-
gula de originali peccato contra-
cto, ut constat ex ipso Concilio
sess. 5. decreto de peccato origi-
nali. Igitur sicut Theologus ad
salvanda contradictoria in My-
sterio Trinitatis, Filiationem in
Verbo, carentiam humanæ sub-
sistentiæ in Christo, excogitavit
modos consonos, & proportiona-
tos se tenentes ex parte objecto-
rum, sic debet laborari in col-
locanda Virginis præsertione a
labe originali in aliquo physico,
vel quoad modum, vel quoad
substantiam, prout magis concors
fuerit cum Philosophia, &
Theologia; & illud judicatur ma-
gis consonum, in quo minus mi-
rabile reperitur, ubi natura, vel
par-

parvam, vel nullam patitur violentiam, & ubi Deus mirabilior ostenditur, dum utitur ipsamet natura ad opera excellentiora; præsertim si hic modus sit congruentior, & clarior enodando Mysterio. Hoc posito.

77. Sit nostra Conclusio, princepsque quæstio: *Supposita aliunde Conceptione intemerata Virginis in Gratia in primo sue animationis instanti; de quo non disputamus, & nec directe, nec indirecte admittimus argumentum, dicto audientes, & penitus reverentes Pontificum decreta, & Sanctissimæ Inquisitionis mandata, solum procedimus ad declarandam executionem via probabilis, qua Immaculata Conceptio philosophice, & theologicè evenit: ad modum quo dum quæstionem instituimus de distinctione*

ne virtuali in Ineffabili TRINITATE, non admittimus argumentum pertinens, nec directe, nec indirecte circa veritatem ipsius Mysterii, quam supponimus de fide, ita similiter, supposita aliunde veritate quamvis non de fide Mysterii Conceptionis. Afferimus: quod statim ac Corpus Virgineum fuit ultimo organizarum, fuit ad exigentiam naturalem corporis creata a Deo Anima B. Virginis (& tunc illi data vi decreti præservativi gratia sanctificans, quam supponimus Virgini in primo sui esse datam) creata, inquam, Anima ipsius Immaculata Virginis extra corpus, sed ita ut in ipsissimo instanti reali fuerit unita corpori proprio. Cum vero fuerit creata extra corpus, congruum est, ut fuerit creata in Cælo Empyreo: qua conclu-

122 *Tract. de principatu, &c.*
clufione intelliguntur, clare omnia
dona gratiæ, & gloria (a qui-
bus modo præfcindimus) quæ Theo-
logi ipfi Immaculatæ Virgini tri-
buunt: nam quamvis Deus poffit
ineffabilibus modis Virginem præ-
fervare, hic modus videtur con-
naturalior Philofophiæ, & Theo-
logiæ. En Theorema Marianum,
quod omnia dicta, & dicenda
fortunatiffimum tamquam fyduſ
contemplantur; & feliciffimum
veluti ad scopum collimant.

78. Probatur per partes: non
eſt miraculum, Deum creare ani-
mam rationalem ad exigentiam
corporis humani ultimo organi-
zati; cum hoc omnibus cum ani-
mabus hætenus exequutus fue-
rit, ſed non eſt miraculum, quod
hanc animam producat ſepara-
tam, quia anima rationalis na-
turaliter exiſtit a corpore ſepa-
ra-

rata: ergo ex parte animæ nul-
lum intervenit miraculum. Sed
nec ex parte corporis: tum quia
eſt ſufficienter præcompletum,
vel a forma embryonis, vel a
forma corporeitatis: tum quia
eſt probabile apud aliquos, ma-
teriam poſſe naturaliter privari
omni forma: tum quia non pri-
vatur anima Virginis in aliquo
instanti reali, cum in eodem
instanti, in quo eam exigit, in-
formetur ab anima: ergo nec ex
parte animæ, nec ex parte cor-
poris intervenit ullum miracu-
lum, ſed ſolum quidam ſingu-
laris modus intra ſphæram pro-
pagationis naturalis phyſicæ Con-
ceptionis. Sed nec intervenit
miraculum ex parte unionis:
cum anima informet corpus in
eodem instanti, in eodemque ipſi-
ſimo instanti producat unio,

si adstruatur distincta, vel detur similtas animæ, & corporis, si fuerit indistincta: ergo nec ex parte unionis requiritur miraculum.

79. Nec ex parte motus localis animæ separatae a loco, in quo creatur, ad ipsum corpus: quia cum anima separata moveatur localiter, sicut Angelus, si creetur proxima corpori, potest in unico instanti mutare locum; si creetur vero in loco & si distantissimo, poterit quoque in unico instanti transire a loco creationis ad locum informationis corporis. Tum quia est probabile, animam moveri a loco ad locum distantem sine transitu per medium: tum quia apud plures defendentes transitum per medium, facile deducitur, posse fieri in unico instanti, cum tran-

feat

feat sine ulla medii resistantia: igitur nec ex parte corporis, nec ex parte unionis, nec ratione loci, nec ratione motus, ullum intervenit miraculum probabiliter; & si aliquod intervenit, erit parvum, cum non nisi levissime violetur exigentia naturæ. Sed ille modus adstruendus est, qui est minus supernaturalis, & magis naturalis: ergo iste modus propugnandus est.

80. Nec dicas: non posse aliquid defendi, & adstrui sine fundamento, quamvis aliunde probetur, posse evenire. Sed contra: nam primum fundamentum est ipsum *Mysterium*; sicut non licet adstruere distinctionem virtuales, vel formalem ex natura rei in divinis absque fundamento, at si tu petis fundamentum, das pro fundamento

F 3 ipsum

ipsum *Mysterium*, quod te cogit ut Philosophum investigare modum naturæ conformem, & rationi; & ut Theologum explicare, & declarare divina, principii sumptis a scientiis naturalibus. Quam ob causam fundamentum primum assertionis nostræ est ipsum *Mysterium*, quod nos cogit ad clariorem, & connaturaliorem modum investigandum, & propugnandum; sed hic modus videtur clarior, conformiorque naturæ: nam in primis, intelligitur, B. Virginem descendisse per naturalem propagationem ab Adamo, declaratur ejus naturalis filiatione ex SS. Parentibus, cum assignetur terminus naturalis generationis, scilicet anima creata ad exigentiam corporis, & per consequens juxta intentionem agentis generantis,

tis, quod ex Angelico Thoma, prius terminatur ad animam illam corpori uniendo, & Totum generando: quæ omnia in Conceptione Virginis ita explicata expediuntur: ergo.

81. Præterea: plana fit Virginis præservatio ab originali culpa: nam cum hæc contrahatur media naturali generatione, dum hæc generatio unit animam corpori, quatenus corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, vel hæc culpa originalis producatu physice a morbida qualitate feminis, vel tantum moraliter contrahatur ab anima, quatenus propagatur media generatione, ut non possit hoc corpus, nec in linea efficienti, nec moraliter hoc peragere, quid connaturalius, quam præsupponere in anima formam robustiorem, oppo-

fitam, & exclusivam, atque im-
 peditivam transfusionis peccati?
 ergo intellecta anima in signo
 naturæ separata, antequam unia-
 tur corpori, præintelligitur San-
 ctificata in gratia, & ornata il-
 la tamquam forma, ideoquæ dum
 intelligitur unita corpori, in ipsa
 unione relinquitur incapax ge-
 neratio ad transfundendum, vel
 physice, vel moraliter peccatum,
 cum ad intelligentiam unionis
 præintelligatur forma, vel con-
 traria, vel contradictoria pecca-
 ti originalis.

§. II.

Fundamentum aliud.

82. **A**ngelicus Doctor 3. p.
 q. 6. art. 4. & 5. agens
 de Christi Incarnatione, & de
 or-

ordine assumptionis partium, ut
 fidem cum natura, & Theolo-
 giam conciliet cum Philosophia,
 distinguit ordinem temporis, &
 successuum ordinem, & quasi
 successum naturæ, & plane
 defendit, ut videndus est Sua-
 rius in dictam 3. part. disp. 2.
 sect. 2. animam non prius tem-
 pore fuisse unitam corpori, quam
 Verbo, nec e converso, atque
 adeo nec prius tempore extitisse,
 quam fuerit unita Verbo: hæc
 ergo tria simul tempore facta
 sunt, creatio, seu existentia ani-
 mæ, assumptio, & conjunctio
 cum corpore: fundatur, præter
 alia testimonia, in verbis Gre-
 gorii in Epistola ad Quirinum:
*non prius in utero Virginis ca-
 ro concepta est, & postmodum
 Divinitas venit in carnem. In
 Concilio Ephesino 1. can. 13.*
 F 5 qui

qui sumptus est ex Epist. Cyril-
li ad Nestorium, ubi dicit: *ideo*
Deum natum esse ex Virgine,
& conceptum, quia in utero Vir-
ginis, & in ipsa conceptione ho-
minis Deus carni unitus est. In
Sophronio ad 6. synodum, act.
11. *nam quantum in istu oculi*
hanc, quam illam priorem habentia:
simul quippe caro, simul
Dei Verbi caro, simul caro ani-
mata rationalis, simul Dei caro
animata rationalis.

83. Unde etiam defendit, ad-
structa duplici unione in Christo
Domino, unionem animæ, &
corporis in Christo non fuisse
prius tempore factam, quam
unionem totius humanitatis in
Verbo. Unde in eodem momen-
to incepit existere humanitas,
quo fuit unio animæ, & corpo-
ris, & extitit unita Verbo.

Idem

Idem Eximius asserit, corpus
Christi humanum non prius fuisse
conceptum, quam assumptum,
seu prius assumptum, quam ani-
mæ unitum: quod probat autho-
ritate Fulgentii lib. de Incarn.
circa finem: *Nec caro sine Ver-*
bi Dei unitione potuit aliqua-
tenus, nullius viri coitu semi-
nata, in intimo vulvæ Virgi-
nalis innasci. Non est igitur
aliquod intervallum temporis
existimandum inter conceptum
Carnis initium, & concipien-
dæ Majestatis adventum. Et
roborat ratione: nam sine cau-
sa fingeretur aliqua præterna-
turalis mora, seu temporis di-
stantia inter perfectam dispo-
sitionem carnis, & introdu-
ctionem animæ. Hoc stabili-
to de successione temporis, gra-
dum facit ad ordinem naturæ.

F 6 84. Omis-

84. Omiffa opinione Durandi nullum ordinem naturæ in hac assumptione admittentis, sentit 1. Eximius: ordine intentionis unionem animæ ad corpus esse aliquo modo natura priorem unionem ejusdem ad Verbum. Sentit 2. in ordine executionis prius natura animam esse unitam Verbo, quam corpori. Sentit 3. quod ordine intentionis prior est unio carnis ad animam, quam ad Verbum. Sentit 4. quod ordine executionis caro est prius unita Verbo, quam animæ. Sentit 5. quod ordine intentionis anima prius natura sumpta est, quam caro. Sentit 6. quod ordine executionis utraque pars potest dici prius assumpta, quam alia, in suo genere causæ, simpliciter tamen assumptio corporis videtur antecedere hoc ordine natura-

turæ. Sentit 7. quod ordine intentionis tota humanitas fuit prius natura assumpta, quam partes. Sentit 8. quod ordine executionis tam anima, quam caro secundum se sunt prius natura assumptæ, quam tota humanitas. Quas omnes condiciones mirifice explanat, deducit ex mente Angelici Doctoris, roborat auctoritate, & convincit validioribus rationibus.

85. Quid ergo mirum, nos asseramus, minora his evenisse in Immaculata Virginis Conceptione in unico indivisibili instanti reali? Quod sic probo: cum fide constet, Verbum factum esse hominem, & esse hominem, sicut cæteros, ut componant Theologi cum fide naturam, & Philosophiam cum Theologia, ut stabiliant, Verbum

bum assumpsisse humanitatem, cum illa quæ unum constituere per se, acriter defendunt, in unico indivisibili instanti reali accidisse Incarnationem, & ut componant clare spectantia ad Mysterium, admittunt fundati in meliori Philosophia diversas prioritates, & posterioritates ordinis naturæ tam in intentione agentis, quam in executione ordine operationis, plaudente Philosophia: ergo recte procedimus ponentes Virgineum Corpus ultimo organizatum, & ad exigentiam illius creatam animam extra corpus, & in corpus introductam absque ulla temporis successione, & solum prioritatibus, & posterioritatibus naturæ, ita ut Virgineum Corpus esset natura prius in genere causæ moralis exigentis animam, & mo-

ven-

ventis Deum ad ipsius creationem, & anima natura prior corpore in genere causæ formalis informativæ. Similiter corpus prius in executione, posterius in intentione agentium, e converso anima posterior in executione, & in intentione prior; in ordine vero gratiæ vi decreti intuitivi præservantis Virginem, prior in executione anima, ut subiectum gratiæ, & corpus posterius, ut non refunderet peccatum: igitur nulla apparet repugnantia in hac stabilienda harmonia, attenta natura. Et dat fundamentum ipsa Ecclesiæ doctrina docens, omnes homines descendentes per naturalem propagationem ab Adamo peccatum originale contrahere, & simul non esse suæ intentionis in hac regula Immaculata-

tam

tam Deiparam comprehendere .

86. Declaratur : una ex majoribus difficultatibus Mysterii Incarnationis est explicare philosophice , quomodo anima Christi Domini , & etiam corpus non subsistant propria subsistentia : quod Suarez tom. 1. in 3. part. disp. 17. sect. 1. sic declarat fundatus in Divo Thoma subsistentiam in aliquo positivo adstruente . Existimat ergo tamquam de fide certum , animam Christi Domini factam fuisse per creationem , sicut animas cæterorum hominum , ut expresse , & eleganter docet Hieronymus lib. 2. Apolog. 1. contra Rufinum circa principium , Augustinus Epist. 99. & Leo Papa Epist. 11. quia sicut illa anima est ejusdem nature cum nostra , ita habuit eandem

dem naturalem originem , & productionis modum . Unde fit : illam animam fuisse per se productam , & non tantum comproductam cum tota natura : quia hoc est proprium materialis formæ . Pergit pro stabilienda sua assertionè , quod ordine executionis prius natura anima est unita Verbo , quam corpori ; quia anima humana natura sua prius natura subsistit , quam uniatu corpori : ergo in Christi humanitate prius natura assumpta est , quam uniatu corpori . Creatio enim ex se , & ex natura sua , sicut postulat , ut fiat ex nullo subjecto , ita ex naturali sua efficacia habet , ut ultimo terminetur ad rem subsistentem per se , nisi præveniatur ; quod accidit in anima Christi , quæ per assumptionem prævenitur , & im-

peditur creatio, ne usque ad subsistentiam perveniret; ad quod sufficit ordo naturæ inter animam, & subsistentiam.

87. Qui ordo naturæ non petit strictam rationem causæ, sed sufficit quædam ratio naturalis ordinis, quatenus unus modus existendi natura supponitur alteri; sicut enim in causa efficiente subsistentia supponitur ordine naturæ operationi, non quia sit principium formale per se illius, sed quia est connaturalis modus essendi ipsius principii, qui prior est in unaquaque re, & magis intrinsecus, quam operatio, ita in anima rationali, quæ est perfectissima, quamvis subsistentia non sit ratio informandi, tamen quia est modus connaturalis, & maxime intrinsecus ipsius animæ, præsupponitur ordine natu-

ræ causalitati etiam formali ipsius animæ. Unde argumentor: magis intrinseca est animæ subsistentia propria in genere physico, quam est in linea morali originalis culpa naturaliter ab Adamo descendens; sed potuit anima Christi impediri a potentiori forma a subsistentia propria creata: ergo potuit anima Virginis impediri ab originali labe, in quam lapsura erat, a potentiori gratia.

88. Urgetur: sicut subsistentia consequitur ad naturam, ita originale peccatum consequitur ad propagationem naturalem; imo magis consequitur subsistentia ad naturam, cum sit in linea physica ex intentione agentium, quam culpa ad naturam, cum sit apud multos tantum ex ordinatione Divina; sed potuit im-

pediri anima Christi, ne in subsistentiam creatam erumperet: ergo potuit impediri anima Virginis a gratia, ne originali nœvo fœdaretur. Roboratur: sicut est de fide, animam Christi subsistere per subsistentiam Divinam, ita supponitur pro certo, animam Virginis non contraxisse originale peccatum; sed ut concordetur Philosophia cum fide, adstruitur a Divo Thoma, & Suarez, in eodem instanti reali animam fuisse creatam, & Verbo unitam ante prioritate natura ad corporis unionem cum anima: ergo philosophicum erit stabilire, animam Virginis prius natura creatam in executione sanctificationis, quam corpus, gratiaque sanctificante præventam contradictorie, vel contrarie opposita peccato, ut corpus, vel

se-

femen humanum impediatur ad causalitatem peccati, sed hæc omnia non potuerunt evenire in Virgine, attento ordine philosophico, nisi adstruatur ejus Beatissima anima creata extra corpus, & ipsissimo instanti reali introducta: ergo datur maximum fundamentum ad hoc adstruendum.

89. Confirmatur: nam si prius natura intelligatur anima ordine intentionis, si intelligitur intra corpus, intelligitur posterius in ordine executionis; sed intellecta anima pro posteriori in ordine executionis, intelligitur plane effectus feminis, vel physicus, vel moralis; qui est peccatum: ergo præintelligitur peccatum ad gratiam. Suadetur: dum exequitur anima, si exequatur intra corpus, intelligitur corpus in ordine

exe-

executionis præcedens ad ipsam animæ informationem: ergo dum anima primo informat, subjacet foeditati corporis, cum ejus principium essendi sit principium informandi: igitur ut impediatur corpus per formam contradictoriam, & retundatur ipsius vis, debet præintelligi anima, antequam informet; sed non potest intelligi in ordine executionis, nisi intelligatur creata extra corpus: ergo ita debet præintelligi; cum hæc omnia naturaliter componi possint in unico instanti reali cum diversis prioritatibus, & posterioritatibus naturæ. Concluditur: ordo providentiæ est eliminare peccatum per formam physicam contradicentem: ergo dum forma non expellit, sed præservat, debet præintelligi ad peccatum, & ejus causalitatem: ergo
ut

ut Virgo sit præservata per gratiam, debet præintelligi ejus anima ad informationem corporis, virulentamque peccati causalitatem.

§. III.

Fundamentum præcipuum.

90. **S**ANCTUS Joannes Damasce-
nus Orat. I. de Virginis
MARIÆ nativitate circa princi-
pium hæc habet: *Etenim natu-
ra gratia cedit, ac tremula stat
progredi non sustinens: quoniam
futurum erat, ut Deigenitrix
Virgo ex Anna oriretur, natura
gratiæ factum antevertere mini-
me ausa est: verum tantisper ex-
pectavit, donec gratia fructum
suum produxisset. Quasi diceret:
quoniam futurum erat, quod fi-
lia*

lia Annæ Deigenitrix esset, seu quod Deigenitrix Virgo per naturalem propagationem descenderet ab Adamo, ne ista contraheret in ipsa propagatione originale labem, fecit Omnipotens, ut natura non anteverteret, sed expectaret gratiæ fructum, quo impedita natura in suo refundendo fructu, nempe peccato, conciperetur Immaculata Deigenitrix Virgo, & natura alioquin inimica conciperetur cum gratia. Ubi tria adverte: primo proponit Damascenus fundamentum tam mirificæ præservationis Virginis: Deinde fundamentum contractionis peccati originalis: Postea docet modum, quo Deus satisfecit in Virgine, & naturæ, ita ut descenderet per naturalem propagationem ab Adamo; & originali maternæ immunitati faciens,

ciens, ut gratia anteverteret naturam, scilicet corpus, non e contra, ut in cæteris hominibus, seu natura gratiam.

91. Fundamentum hujus singularis præservationis erat Materinitas Dei, qua adigebatur Omnipotens facere cum Matre, quantum poterat filius, & propter Deigenitricis puritatem, & propter Divinæ Proles decorem, & ne diceretur ex terra maledicta genitus Deus, & Dominus omnium ex Matre aliquando subdita Diabolo. Quid indecentius in Filia Patris, in Matre Filii, & in Spiritus Sancti Sponsa? Ut plena, & solida manu Scripturarii, & Theologi explanant. Et hoc innuit Damascenus illis verbis, quæ adducit pro motivo: *quoniam futurum erat, ut Deigenitrix, & Virgo;* sed huic Divinæ Benevolentia ob-

stat peccatum primi Parentis descendens ex pacto, & immutabili lege Dei in omnes per naturales propagationes, ex quibus una erat Virgo MARIA: & hoc innuit prælaudatus Pater, dum dicit: *ex Anna oriretur*. Ut ergo decretum præservationis Marianæ componeret cum lege, & pacto descendentes homines premente, designat modum clarum, & mirificum excogitatum a Deo, nempe, ut vi decreti præservativi non corpus ex semine Adam anteverteret animam, ut fuit in cæteris hominibus, sed potius corpus tantisper expectaret, donec anima cum gratia crearetur a Deo, & prius intelligeretur Sancta, quam corpori sociata, & unita; prius inimica peccato, quam corporata, ac proinde impediretur corpus ad originalem maculam refundendam.

92. Unde vides, quod supra insinuavi, nempe, in intentione naturæ prior fuit anima Virginis, quam corpus, at corpus prius in executione, & anima Virginea in executione posterior, utpote creata ad corporis exigentiam; in intentione Dei sanctificantis prior fuit anima Virginis non solum in intentione, sed etiam in executione, ut præintelligatur non solum creata, sed etiam Sancta, & Sanctissima, ante quam intelligatur corpus cum aliqua receptione, vel operatione in ipsam animam. Vides 2. stare etiam Damascenum pro hac harmonia instantanea a nobis in conclusione posita: cum plurimi Theologorum asserant, Virginis Conceptionem fuisse instantaneam, etiam loquendo de corporali organizatione, vel ob miraculum, vel

absque miraculo, ut videre est in Paulo Zachias lib. 9. tit. 1. ubi pluribus argumentis, atque illis quidem efficacissimis probat, conceptionem omnem humanam esse instantaneam. Quod sic facile probatur: ex Damasceno natura tantisper expectavit, atqui expectare tantisper, est expectare per signum: ergo natura expectavit per signum, ac proinde non antevertit per instans temporis anima corpus, sed tantum corpus expectavit animam per signum naturæ: ergo & expectatio corporis, & anteverfio animæ, quæ in Virginis conceptione acciderunt, fuerunt in eodem instanti reali.

93. Declaratur amplius: gratia ex Damasceno non violentavit naturam, sed tantum retudit ausus naturæ, sed si hoc non fecisset in unico instanti reali,

po-

poterat dici apud aliquos, violentasse naturam: ergo tota hæc victoria præservatrix accidit in unico instanti reali. Probatur ergo conclusio nostra: sicut per propagationem contrahitur tamquam foetus naturæ peccatum originale, ita est fructus gratiæ originale peccatum expellere; sed in Beata Virgine non fuit originale peccatum: quia antequam natura foetum suum produxisset, produxit gratia fructum suum: ergo antequam intelligeretur peccatum, præintellecta fuit in conceptione Virginea animæ Sanctitas; sed hoc evenit, quia natura non est ausa antevertere gratiam, sed tantisper expectavit, præ reverentia, donec gratia fructum suum produxisset: ergo statim ac corpus Virgineum fuit ultimo organizatum, fuit ad exi-

G 3 gen-

gentiam naturalem corporis creata a Deo in gratia anima Virginis extra corpus, sed ita ut in ipsissimo instanti fuerit unita corpori proprio.

94. Roboratur: Ecclesia tantum favet authoritati Damasceni, ut illam in quibusdam festivitibus Fidelibus proponat. Unde debemus accipere cum majori reverentia hanc peculiarem tanti Mariani Doctoris sententiam, & in sensu naturaliore, si absit inconueniens, illam intelligere; sed nullus sensus videtur connaturalior, & clarior, quam nostra conclusio, & probamus, inconuenienti non subjacere: igitur Damascenus, & Ecclesia aperte favent assertioni nostræ. Declaratur ex doctrina de Lugo tract. de fide, disp. 20. sect. 3. num. 110, ubi refutans di-

dicentes, Pontificem non habere assistentiam Spiritus Sancti, ut non erret, quando egredi vult extra suos limites, ut si vellet de quæstionibus philosophicis, aut medicis decernere, cum solum promissa sit ei assistentia Divina circa veritates revelatas, sic loquitur toto num. 111.

95. „ *Responderur*: idem argumentum fieri posse ad probandum, non habere summum Pontificem assistentiam Spiritus Sancti, ne erret in decretis universalibus circa mores: „ nam sæpe etiam honestas, vel „ inhonestas alicujus actus præcepti, & prohibiti non pendet solum ex principio revelato, sed etiam ex aliquali principio Jurisprudentiæ, vel Philosophiæ moralis, quod lumine naturæ evidenter cognoscitur; „

„ tur; ut quod contractus ali-
 „ quis sit, vel non sit usurarius,
 „ vel quod aliquod matrimonium
 „ sit, vel non sit validum. Et
 „ tamen in his etiam decretis
 „ universalibus agnoscunt Theo-
 „ logi assistentiam infallibilem,
 „ ne Ecclesia decipi possit in or-
 „ dine ad mores: quia Pontifex
 „ est in spiritualibus Pastor com-
 „ munis omnium fidelium, quem
 „ omnes tenentur audire, & cui
 „ debent obedire in his, quæ
 „ pertinent ad salutem.

96. „ Similiter ergo in censu-
 „ ris doctrinæ necessariæ, vel
 „ spectantis ad salutem, in qui-
 „ bus non minus tenentur Fide-
 „ les audire suum Pastorem, &
 „ Doctorem universalem, nec
 „ minus ei obedire debent in am-
 „ plectenda, vel cavenda doctri-
 „ na, quam ipse eis præcipit,

„ vel

„ vel prohibet, credendum est,
 „ habere illum eandem assisten-
 „ tiam Spiritus Sancti, ne Fi-
 „ deles decipiat, etiam si hujus-
 „ modi iudicium dependeat ex
 „ parte a principiis lumine na-
 „ turæ cognoscendis. Unde sicut
 „ dicere solent Theologi: Pon-
 „ tificem habere potestatem di-
 „ rectam in res spirituales, in-
 „ directam vero saltem in res
 „ omnes temporales, quando
 „ oportet de eis etiam dispone-
 „ re in ordine ad finem salutis
 „ spiritualis, cui temporalia om-
 „ nia debent subordinari, & de-
 „ fervire; sic dicendum est pos-
 „ se ipsum quasi potestate dire-
 „ cta decernere doctrinas reve-
 „ latas; quasi indirecte vero cir-
 „ ca doctrinas naturales, & na-
 „ turali lumine cognoscibiles,
 „ quando harum etiam cogni-

G 5 „ tio

154 *Tract. de principatu, &c.*
tio deservit ad doctrinam fa-
luta, & Theologicam stabi-
liendam, & *judicandam*. Ha-
stenus Lugo.

97. Unde sic argumentari li-
cet: Sicut se habet Ecclesia in
rebus fidei, ita proportionali mo-
do in rebus circa fidem: ergo
sicut non errat circa veritates
philosophicas, a quibus aliqua-
tenus pendet veritas revelata,
ita auctoritatem magnam con-
fert, dum utitur, & se inclinat
ad aliquod factum, etsi philo-
sophicum, deserviens tamen ad
declarandum ipsius Ecclesie sen-
sum; sed in primis Ecclesia do-
cet, non esse suae intentionis in
decreto universali de originali
peccato Immaculatam Virginem
comprehendere, pariterque cele-
brat primum instans naturale
Marianae Conceptionis, utitur ex-
pli-

Disp. I. Sect. V. 155
plicatione, & doctrina Damasce-
ni de expectatione naturae ad fru-
ctum gratiae, qui modus physici
Conceptionis perspicue decla-
rat Deigenitricis primordiale
originalis labis praeservationem,
quae est assertio nostra: ergo Ec-
clesia videtur favere assertioni
nostrae.

SECTIO V.

Argumenta contraria.

§. I.

Primum radicale argumentum.

98. **O**bjicies 1. ex Suario,
qui tom. 1. in 3. part.
disp. 16. sect. 2. asserens, Ani-
mam Christi Domini non prius
tempore fuisse creatam, seu exi-
sten-